

- آقای دکتر رضا زادگان، شما به عنوان کوشنده جنبش ملی و عضو هیئت برگزار کننده بزرگداشت زاد روز دکتر محمد مصدق، فکر می کنید در شرایط کنونی این بزرگداشت چه اهداف و وظایفی را دنبال می کند؟ آیا این برگزاری صرفاً یک قدردانی است یا بواسطه ضرورت‌های امروزی در راه بکار بستن اندیشه ها و راه دکتر مصدق؟

*هدف از بزرگداشت زاد روز شادروان دکتر مصدق، تنها قدردانی از رهبر نهضت ملی ایران نیست، بلکه سیاست‌هایی که او در زمان حکومتش پیش گرفته بود بحق الگو و نماد ملی مناسبی برای بسط و گسترش مردمسالاری در جامعه ملی ایران بر اصول آزادی، استقلال و رشد در عدالت است. به گمان من راه و روش سیاسی که مرحوم دکتر مصدق تعقیب می کرد، برانگیخته از تجارب تاریخ مبارزات اجتماعی ایران در جهت تغییر و تحول تدریجی ساختارهای اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی ایران بر اساس تز " موازنه منفی " بود. مصدق با ملی کردن صنعت نفت ایران در واقع « تسلیم تمایلات خارجیان و بیگانگان نشده و دست آنان را از منابع ثروت ملی کوتاه نمود» و بساط سلطه و استعمار کهن و دیرینه و «اعمال نفوذ سیاسی و اقتصادی عظیم‌ترین امپراطوری‌های وقت جهان را از مملکت برچید.»

بنابراین، می توان چرانی «مصدق الگو و نماد ملی ایرانیان» را در تعبیر زیبا و ژرفی که محمد علی موحد پژوهشگر و نویسنده « خواب آشفته نفت - دکتر مصدق و نهضت ملی ایران »: به تصویر کشیده است، جستجو کرد: « داستان مصدق در خاطره نسل ما به « شاهنامه آزادی» تبدیل شده است. این ماجرا برای مردم ما نه صرفاً یک حدیث تاریخی که یک سرود آزادی است و سرود آزادی که سرافراز قید زمان بر می کشد. چیزی را می سرباید و چیزی را می ستاید که هنوز اتفاق نیفتاده، یا به تمام و کمال اتفاق نیفتاده است و آرزو می شود که در آینده اتفاق بیفتد. سرود آزادی و حدیث آرزومندی و سرود مشتاقی است. وجدان جامعه در گذشته چیزی را می ببند و نشانی از گذشته خود در آن می جوید...»

و همچنین طرح الگویی که در دوران ۲۸ ماهه حکومتش به مورد اجرا درآمد، مبنایی برای رهائی کشورهای جهان فقر و زیر سلطه از کشورهای سلطه گر و استعمار گر و اتحاد سیاسی خارج از قلمروی سلطه گران جهانی بعنوان " کشورهای عدم تعهد" گردید. مصدق در اندیشه و عمل خود بر اصول و پرنسیپی که به آن اعتقاد داشت، استوار و پا بر جا ماند. شیوه رفتاری او و یارانش در آزادیخواهی و مردمسالاری در زمان حکومت ملی در تاریخ سیاسی معاصر ایران با نگاه و نگرش نقد به آن، نمونه است و منش مردمی و اخلاق انسانی، سیاسی و اجتماعی مصدق، هم بعنوان الگوی شخصیتی و هم بعنوان دولت‌مدار در راهی که طی کرد با هیچ کدام از رهبران آن روز جهان قابل مقایسه نیست.

- بنظر شما در شرایط کنونی کدام نیروها در کادر جنبش ملی میکنند؟

* ما در یک صدساله اخیر تجربه انقلاب مشروطیت، کودتای سوم اسفند ۱۲۹۹ توسط سید ضیا و رضاخان دست نشاندهان انگلیس، نهضت ملی شدن صنعت نفت، کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ امریکانی - انگلیسی، انقلاب بهمن ۵۷ که فرو پاشی نظام ۲۵۰۰ سال استبداد شاهنشاهی و سقوط رژیم سلطنتی وابسته پهلوی را دنبال داشت، و همچنین کودتا خرداد ۱۳۶۰ بر ضد اولین رئیس جمهور منتخب مردم ایران را پشت سر گذاشته ایم. و این خود تجربه مجرد و انتزاعی نیست و ریشه در ذهنیت تاریخی ایرانیان دارد. به عقیده من بنا بهمین تجربه با نگاه به تحولات اخیر جهانی افراد و نیرو هائی که اعتقاد به حاکمیت جمهوری بر اصول آزادی، استقلال و رشد بر میزان عدالت را اساس نظام آینده مردمسالار می دانند، در راستا و خط نهضت ملی ایران هستند. بدینرو افراد و گروه های زور پرست و عمال استبداد داخلی و کارگزاران و سرسپردگان به کشورهای بیگانه در « کادر جنبش ملی » قرار نمی گیرند. وجه مشترک دیگر این «نیروها و کادرها»ی مردمی با استعانت از نگرش « وحدت در تکثرگرایی و عدم تمرکز» که راه حل و راه کار را خارج از نظام و درون کشور می دانند می باشد و با هرگونه دخالت بیگانگان در سرنوشت و مقدرات کشور مخالفند.

- شرایط امروزی جنبش را چگونه می بینید؟

* بدون شک با در نظر گرفتن سطح آگاهی نسبی بالای جامعه جوان ایران و حضور فعال زنان در مبارزات اجتماعی و سیاسی برای مطالبات حقوق حقه انسانی، شهروندی و حقوق ملی خود و به بن بست رسیدن هرگونه راه حل اصلاحی در درون نظام ولایت مطلقه فقیه، اکنون راه برای سازماندهی خودجوش مردم ایران در جهت یک جنبش عمومی فراهم شده است. و مردم ایران به همت وجدانهای فردی و جمعی بیدار و هوشیار خود با تحریم کردن انتخابات نهمین دوره ریاست جمهوری، " نه " خود را به این رژیم پوشالی

و خودکامه خواهند گفت و نظام ولایت مطلقه فقیه که هیچگونه مشروعیت و مقبولیت مردمی ندارد در انزوی بیشتر جامعه ملی و بین المللی قرار خواهد گرفت .

- فکر می کنید در ماههای آتی احزاب و جنبش ملی در کل و بویژه با توجه به استقبال و اعلام حمایت گسترده و پیامهای شخصیت ها و احزاب و رسانه ها از داخل و خارج از کشور از این بزرگداشت، می توانند حول محور اندیشه و راه مصدق در حوادث داخل کشور نقش ایفا کنند؟

* اندیشه مصدق محور نیست بلکه راه و روش است که میرزا ابوالقاسم فراهانی، میرزا تقی خان امیرکبیر و سید حسن مدرس قبل از زنده یاد دکتر مصدق در این راه بودند و به بیان دیگر تکامل و تداوم این راه در اندیشه و راه مصدق اصول، معیار و سنگ محکی شد برای دوری و نزدیکی نیروها، احزاب، شخصیت ها، افراد و... که می خواهند مورد اعتماد و اقبال مردم قرار بگیرند. بدون تردید اندیشه و عمل آنها بایستی با اصول آزادی و استقلال مطابقت و همخوانی داشته باشد و در جهت روشنگری و بیداری هر چه بیشتر مردم و افشاء فساد، جنایت و خیانت نظام مافیانی ولایت فقیه و سرسپردگان به قدرتهای خارجی بطور پیگیر کوشیده و خواهند کوشید. و در فرایند مبارزات اجتماعی و سیاسی کادرهای دمکرات، آزادیخواه و استقلال طلب مورد اعتماد ملت قرار می گیرند و در مدیریت آینده کشور نقش در خور را پیدا می کنند.